

§ 412

Kaupunkiympäristölautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Kaisa Hernbergin ym. talousarvioaloitteesta, koskien ratikkahankkeiden nopeuttamista

HEL 2019-003304 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Helsingin yleiskaavassa esitetty uusi maankäyttö tukeutuu pikaraitio-
teistä, rautateistä ja metrosta muodostuvaan raideliikenteen verkos-
toon, joka mahdollistaa kestäviin kulkutapoihin perustuvan kaupunkira-
kenteen toteuttamisen. Helsingin tavoitteena on kolminkertaistaa raitio-
verkon laajuus vuoteen 2050 mennessä. Pikaraitiotiehankkeiden ajoi-
tusta on hahmoteltu Helsingin kaupunkistrategiassa, Helsingin yleis-
kaavan toteuttamisohjelmassa sekä seudullisessa MAL 2019 -suunni-
telmassa. Helsinkiin toteutuva ensimmäinen pikaraitiotie eli Raide-Jo-
keri on rakenteilla. Lähivuosina edistettäviä isoja pikaraitiotiehankkeita
ovat Kruunusiltojen, Vihdintien, Viikin-Malmin ja Tuusulanbulevardin pi-
karaitiotiet. Lisäksi etenee Kalasataman ja Pasilan välisen kaupunkirai-
tietien toteutussuunnittelu.

Kaupunkiraitiotiehankkeiden toteutusaikataulua ei ole päätetty yleis-
kaavallisissa tai seudullisissa suunnitelmissa, vaan niiden suunnittelua
edistetään osana liikennejärjestelmän kehittämistä. Tähän vaikuttavat
muut investointihankkeet ja käytettävissä olevat resurssit. Pohjois-Pasi-
lan raitiotien toteutuspäätös edellyttää esi- ja yleissuunnittelua hank-
keen toteutettavuuden, linjaston, liikennejärjestelyiden ja toteutuskus-
tannusten selvittämiseksi. Viikin-Malmin pikaraitiotien yleissuunnittelu
käynnistyy tämän vuoden aikana.

Raitiotiehankkeen läpivientiaika on usein pidempi kuin alueen asema-
kaavoitukseen ja ensimmäisten asuinrakennusten toteutukseen kuluva
aika. Alueiden rakentamisen ja liikenneyhteyksien toteutuksen aikatau-
lu tulee siksi määritellä ja sitouttaa mahdollisimman varhaisessa vai-
heessa. Strategisella tasolla priorisoidaan hankkeet, joiden nopea to-
teutuminen tuottaa suurimmat hyödyt maankäytön kehitykselle ja lii-
kennejärjestelmälle. Tätä priorisointia tehdään muun muassa yleiskaa-
van toteuttamisohjelman avulla.

Raitiolinjoiden toteuttamisen merkittävä peruste on niiden tarjoama suu-
rempi kapasiteetti suhteessa bussilinjoihin. Joukkoliikenteen hyvän pal-
velutason näkökulmasta raitiotien toteuttaminen varhaisessa vaiheessa

uusilla asuinalueilla on usein suotavaa, muttei välttämätöntä. Riittävä palvelutaso kyetään tarjoamaan alueen rakentumisen alkuvaiheessa myös bussilinjastolla. Esimerkiksi Postipuistoon ja Malmin lentokentälle saadaan nykyisellä bussitarjonnalla hyvä joukkoliikenteen palvelutaso jo ensimmäisille asukkaille, kun nykyisten bussilinjojen reittejä mukautetaan uuteen tilanteeseen. Kuitenkin tavoitetilanteessa molemmat alueet ovat niin tiiviitä, että joukkoliikennepalvelu on perusteltua tarjota raitteilla ja siksi molempia hankkeita edistetään.

Investoinnit raitioteiden ratainfraan kuuluvat HKL:n investointiohjelmaan. Raitiotiehankkeisiin liittyy erilaisia edellytysinvestointeja, kuten katurakenteiden ja kunnallistekniikan toteutusta. Hankkeiden ajoitus on siksi sovitettava HKL:n ja kaupunkiympäristötoimialan kesken. Kaupunkiympäristötoimialan vuotuiset investoinnit katuihin ja liikenneväyliin ovat suuruudeltaan noin 150 miljoonaa euroa, josta suurin osa käytetään asuntotuotannon edellyttämään kadunrakentamiseen. Raitiotiehankkeiden edellytysinvestointien etupainotteinen toteutus merkitsisi asuntotuotantoa mahdollistavien investointien lykkäämistä eli asuntotuotannon hidastumista, ellei investointitasoa nosteta nykyisestä ja varauduta myös henkilöstömäärän kasvuun.

Kaupunkiympäristölautakunta katsoo, että Helsingin kestävä kasvun ja asuntorakentamisen kannalta keskeiset pikaratikkahankkeet aikataulutetaan siten, että seudun Mal-suunnitelmaa voidaan toteuttaa ja investointitaso on tästä näkökulmasta riittävä.

Käsittely

Vastaehdotus:

Anni Sinnemäki: Kaupunkiympäristölautakunta katsoo, että Helsingin kestävä kasvun ja asuntorakentamisen kannalta keskeiset pikaratikkahankkeet aikataulutetaan siten, että seudun Mal-suunnitelmaa voidaan toteuttaa ja investointitaso on tästä näkökulmasta riittävä.

Kannattaja: Laura Rissanen

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Anni Sinnemäen vastaehdotuksen.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Anton Silvo, liikenneinsinööri: 310 37489
anton.silvo(a)hel.fi

Liitteet

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Helsingin yleiskaavassa esitetty uusi maankäyttö tukeutuu pikaraitio-
teistä, rautateistä ja metrosta muodostuvaan raideliikenteen verkos-
toon, joka mahdollistaa kestäviin kulkutapoihin perustuvan kaupunkira-
kenteen toteuttamisen. Helsingin tavoitteena on kolminkertaistaa raitio-
verkon laajuus vuoteen 2050 mennessä. Pikaraitiotiehankkeiden ajoi-
tusta on hahmoteltu Helsingin kaupunkistrategiassa, Helsingin yleis-
kaavan toteuttamishjelmassa sekä seudullisessa MAL 2019 -suunni-
telmassa. Helsinkiin toteutuva ensimmäinen pikaraitiotie eli Raide-Jo-
keri on rakenteilla. Lähivuosina edistettäviä isoja pikaraitiotiehankkeita
ovat Kruunusiltojen, Vihdintien, Viikin-Malmin ja Tuusulanbulevardin pi-
karaitiotiet. Lisäksi etenee Kalasataman ja Pasilan välisen kaupunkirai-
tietien toteutussuunnittelu.

Kaupunkiraitiotiehankkeiden toteutusaikataulua ei ole päätetty yleis-
kaavallisissa tai seudullisissa suunnitelmissa, vaan niiden suunnittelua
edistetään osana liikennejärjestelmän kehittämistä. Tähän vaikuttavat
muut investointihankkeet ja käytettävissä olevat resurssit. Pohjois-Pasi-
lan raitiotien toteutuspäätös edellyttää esi- ja yleissuunnittelua hank-
keen toteutettavuuden, linjaston, liikennejärjestelyiden ja toteutuskus-
tannusten selvittämiseksi. Viikin-Malmin pikaraitiotien yleissuunnittelu
käynnistyy tämän vuoden aikana.

Raitiotiehankkeen läpivientiaika on usein pidempi kuin alueen asema-
kaavoitukseen ja ensimmäisten asuinrakennusten toteutukseen kuluva
aika. Alueiden rakentamisen ja liikenneyhteyksien toteutuksen aikatau-
lu tulee siksi määritellä ja sitouttaa mahdollisimman varhaisessa vai-
heessa. Strategisella tasolla priorisoidaan hankkeet, joiden nopea to-
teutuminen tuottaa suurimmat hyödyt maankäytön kehitykselle ja lii-
kennejärjestelmälle. Tätä priorisointia tehdään muun muassa yleiskaav-
an toteuttamishjelman avulla.

Raitiolinjojen toteuttamisen merkittävä peruste on niiden tarjoama suu-
rempi kapasiteetti suhteessa bussilinjoihin. Joukkoliikenteen hyvän pal-
velutason näkökulmasta raitiotien toteuttaminen varhaisessa vaiheessa
uusilla asuinalueilla on usein suotavaa, muttei välttämätöntä. Riittävä
palvelutaso kyetään tarjoamaan alueen rakentamisen alkuvaiheessa

myös bussilinjastolla. Esimerkiksi Postipuistoon ja Malmin lentokentälle saadaan nykyisellä bussitarjonnalla hyvä joukkoliikenteen palvelutaso jo ensimmäisille asukkaille, kun nykyisten bussilinjojen reittejä mukautetaan uuteen tilanteeseen. Kuitenkin tavoitetilanteessa molemmat alueet ovat niin tiiviitä, että joukkoliikennepalvelu on perusteltua tarjota rai-teilla ja siksi molempia hankkeita edistetään.

Investoinnit raitioteiden ratainfraan kuuluvat HKL:n investiohjelmaan. Raitiotiehankkeisiin liittyy erilaisia edellytysinvestointeja, kuten katurakenteiden ja kunnallistekniikan toteutusta. Hankkeiden ajoitus on siksi sovitettava HKL:n ja kaupunkiympäristötoimialan kesken. Kaupunkiympäristötoimialan vuotuiset investoinnit katuihin ja liikenneväyliin ovat suuruudeltaan noin 150 miljoonaa euroa, josta suurin osa käytetään asuntotuotannon edellyttämään kadunrakentamiseen. Raitiotiehankkeiden edellytysinvestointien etupainotteinen toteutus merkitsisi asuntotuotantoa mahdollistavien investointien lykkäämistä eli asuntotuotannon hidastumista, ellei investointitasoa nosteta nykyisestä ja vaurauduta myös henkilöstömäärän kasvuun.

Esittelijän perustelut

Talousarvioaloite

Valtuutettu Kaisa Hernberg ja 13 muuta valtuutettua ovat tehneet 13.3.2019 seuraavan talousarvioaloitteen:

"Talousarvioaloite ratikkahankkeiden nopeuttamisesta

Helsinki panostaa voimakkaasti raideliikenteeseen. Tulevaisuudessa joukkoliikenteen runkolinjat on tarkoitus siirtää paljolti rai-teille, ja reittien varrelle rakennetaan lisää koteja helsinkiläisille. Samalla kaupunkirakenne tiivistyy ja kaupunkilaisten on mahdollista elää arkeaan entistä ilmastoystävällisemmin.

Merkittäviä uusia raideliikenteen varaan rakentuvia asuinalueita ovat muun muassa Malmin lentokentän alue, Vihdintien ympäristö sekä Postipuisto. Malmin raitiotie parantaa merkittävästi myös Viikin joukkoliikenneyhteyksiä.

Voimassa olevassa kymmenen vuoden investioitsunnitelmassa Malmin ja Postipuiston raitiolinjojen valmistuminen on ajoitettu vuosia myöhemmäksi kuin uusien asuinalueiden ensimmäisten talojen valmistuminen. Kun tarkoituksena on mahdollistaa uusilla asuinalueilla joukkoliikenteen varaan rakentuva arki, on keskeisen joukkoliikenneyhteyden palveltava myös alueiden ensimmäisiä asukkaita.

27.08.2019

Me allekirjoittaneet esitämme, että Helsingin kymmenen vuoden investointisuunnitelmassa raitio liikennehankkeet ajoitetaan siten, että raitiovaunut alkavat liikennöidä samaan aikaan, kun ensimmäiset asukkaat muuttavat alueille."

Lausuntopyyntö

Kaupunginkanslia on pyytänyt kaupunkiympäristölautakuntaa antamaan lausunnon kaupunginhallitukselle 28.8.2019 mennessä.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Anton Silvo, liikenneinsinööri: 310 37489
anton.silvo(a)hel.fi

Liitteet

1 Talousarvioaloite 13032019

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 20.08.2019 § 384